

วาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน

(๒๗ วาระ) ในปี ๒๕๖๐

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านสังคม

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

กลุ่ม “คน”

เรื่อง การปฏิรูปแรงงาน : การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ
ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สารบัญ

วาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี ๒๕๖๐
ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
กลุ่ม “คน”

เรื่อง ปฏิรูปแรงงาน : การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ

	หน้า
๑. เหตุผลและความจำเป็นของการปฏิรูป	๑
๒. ข้อเสนอการปฏิรูปและพัฒนา	๒
๓. ความสำเร็จของการขับเคลื่อน	๓
๔. ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน	๔
๕. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี	๕

การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ

๑. เหตุผลและความจำเป็นของการปฏิรูป

เนื่องจากประเทศไทยมีจุดผ่านแดนถาวรทั่วประเทศอยู่ทั้งสิ้น ๒๘ แห่ง จุดผ่านแดนชั่วคราว ๑ แห่ง และจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ๓๙ แห่ง รวมทั้งหมด ๖๘ แห่ง จึงกลายเป็นช่องทางสำคัญที่ทำให้กลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองมาใหม่เป็นระยะ ๆ ทุกวัน ตามแนวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาทำงานในประเทศไทยและหลบหนีต่อไปยังเมืองพื้นที่ชั้นในเพื่อทำงานโดยผิดกฎหมาย ทั้งนี้เป็นผลมาจากความต้องการแรงงานราคาถูกของผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และข้อจำกัดของภาครัฐที่การจดทะเบียนมักครอบคลุมเฉพาะแรงงานกลุ่มเดิมเท่านั้น และเปิดให้จดทะเบียนตามที่คณะรัฐมนตรีมีคำสั่งเห็นชอบเป็นครั้ง ๆ ไป ทำให้เกิดความไม่สะดวกต่อแรงงานข้ามชาติของประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องการจะเข้ามาทำงานในกลุ่มที่เข้ามาใหม่ ซึ่งพบว่าเกิดขึ้นตลอดเวลา และทำให้เกิดการลักลอบขนแรงงานเข้ามาตอนในของประเทศโดยผ่านระบบนายหน้าและนำไปสู่กระบวนการค้ามนุษย์ติดตามมา และทำให้นายจ้างสามารถใช้ช่องทางการดำเนินการนี้สามารถจ้างแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายได้ต่อไป การแก้ปัญหาของกองกำลังป้องกันชายแดนที่ผ่านมานั้น คือเมื่อตรวจพบผู้หลบหนีเข้าเมืองจะส่งกลับไปยังประเทศต้นทางทันที แต่ยังไม่ีมาตรการอื่นที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากไม่ดำเนินการแก้ไขให้เท่าทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย การดำเนินการตั้งแต่จุดเกิดเหตุและบริเวณพื้นที่ชายแดน จะทำให้การแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติเป็นไปด้วยความยากลำบาก

จากการศึกษานโยบายการควบคุมและการอนุญาตการทำงานของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยพบว่า นโยบายในแต่ละช่วงมีทิศทางที่ไม่แน่นอนและมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในรัฐบาลแต่ละสมัย และทำให้ “นโยบายการผ่อนผันและอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติสามารถอาศัยและทำงานในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวผ่านการจดทะเบียนรายครั้งที่ผ่านมา ไม่สามารถทำให้แรงงานข้ามชาติเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง” อีกทั้งยังส่งผลต่อ “การเข้าไม่ถึงมาตรการคุ้มครองแรงงานตามมาเนื่องจากเป็นแรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมาย” แต่การดำเนินการที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาอุปสรรคสำคัญ คือ การบริหารจัดการที่ขาดความเชื่อมโยงทั้งในด้านฐานข้อมูล การปฏิบัติการควบคุมกำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย รวมทั้งการรับรู้สถานการณ์ที่แท้จริง การเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้เกิดความหวาดระแวง และมีปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือ เป็นลักษณะต่างหน่วยงานต่างแยกกันดำเนินการ ตัวอย่างเช่น กระทรวงแรงงานรับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานซึ่งมีงานที่กระจายอยู่ในหลายกรมและหน่วยงานที่จะมองประเด็นของแรงงานข้ามชาติต่างกันไป ทั้งยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวง โดยแต่ละหน่วยงานไม่เข้าใจในอาณัติของอีกหน่วยงานหนึ่งในขณะเดียวกันพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๖๒ ก็ไม่ทันกับความเป็นจริงกับการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ แนวโน้มการเคลื่อนย้ายข้ามเขตแดนของคน และการรวมทางเศรษฐกิจของภูมิภาคที่มีขึ้น ยังคงมีการจับกุมและส่งกลับแรงงานที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอย่างไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและสิทธิของแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังพบอีกว่ากลไกเชิงองค์กร/หน่วยงานที่จะมาขับเคลื่อนในเชิงนโยบายยังมีลักษณะของการตั้งคณะกรรมการระดับชาติที่ยังขาดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศค่อนข้างสูง สำหรับในระดับปฏิบัติการยังคงมีลักษณะที่กระจัดกระจายตาม

หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขาดและยากต่อการบูรณาการงาน ทั้งระบบ ทำให้การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติจึงอยู่ในวังวนของการแก้ไขปัญหามาไม่จบสิ้นเป็นรายปีต่อไป

๒. ข้อเสนอการปฏิรูปและพัฒนา

คณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ โดยนำแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติทั้งระบบในอนาคตที่ครอบคลุมในการบริหารจัดการและคุ้มครองแรงงานซึ่งถือว่าเป็นวาระของแห่งชาติในความมั่นคงของประเทศที่สำคัญและแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยข้อเสนอ ดังนี้

๒.๑ ขอให้คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบให้มีการเปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร ได้ตลอดทั้งปี โดยให้ยกเว้นการใช้มาตรา ๑๒ (๓) ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นการเฉพาะกับกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่ติดชายแดนไทยเท่านั้น เฉกเช่นเดียวกับการยกเว้นช่วงที่มีการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติผ่านศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และให้นำมาตรา ๑๗ มาบังคับใช้แทน

ทั้งนี้ ในระยะเริ่มต้นเห็นควรให้กำหนดเงื่อนไขระยะเวลาในการเปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร ระยะเวลา ๓ ปี เท่านั้น ในฐานะเป็นมาตรการเร่งด่วน เพื่อให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการทำงานได้โดยสะดวกขึ้น และให้มีการประเมินเป็นระยะๆตามบริบทที่เกี่ยวข้องและความจำเป็น โดยในระหว่างการดำเนินการถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่า จุดผ่านแดนถาวรมีไม่เพียงพอในการรองรับการจดทะเบียนได้ ให้สามารถเพิ่มเติมจุดผ่อนปรนเป็นจุดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติได้ในอนาคตตามความเหมาะสมต่อไป ตัวอย่างเช่น แนวชายแดนระหว่างไทย – พม่า มีระยะทางกว่า ๒,๔๐๐ กิโลเมตร แต่มีจุดผ่านแดนถาวรเพียง ๔ จุด อาจทำให้แรงงานจากประเทศพม่าเข้าถึงได้ยาก และหันไปใช้ช่องทางธรรมชาติตามเดิม

การกำหนดค่าธรรมเนียมการจัดการทุกขั้นตอนให้มีการพิจารณาในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ ควรกำหนดให้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในปัจจุบันที่กำหนดไว้ที่ ๓,๘๐๐ - ๕,๖๐๐ บาท เพื่อจูงใจให้แรงงานมาใช้ระบบนี้ และต่อไปจะมีการปรับตามความเหมาะสม และเห็นควรให้คณะรัฐมนตรีมอบให้กระทรวงแรงงาน เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวนี้ เพื่อทำหน้าที่ในการบูรณาการภารกิจความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการดำเนินการ

๒.๒ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องการปรับปรุงกลไกการดำเนินการบริหารจัดการและคุ้มครองแรงงานข้ามชาติ โดยให้มี คณะกรรมการนโยบายยุทธศาสตร์แรงงานข้ามชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ รวมถึงตัวแทนจากภาคเอกชน ภาคแรงงาน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ

มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหารจัดการและคุ้มครองแรงงานข้ามชาติทั้งระบบ การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล โดยให้คำนึงถึงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติแต่ละกลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มที่ลักลอบเข้ามาใหม่ (๒) กลุ่มที่หลบหนีเข้าเมืองมาอยู่ยาวนานแล้วแต่ยังผิดกฎหมาย (๓) กลุ่มที่อยู่ในระหว่างกระบวนการพัฒนาสถานะให้ถูกกฎหมาย (๔) กลุ่มที่ถูกกฎหมายแล้ว

๓. ความคืบหน้าของการขับเคลื่อน

๓.๑ การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมการฯ นำความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๒ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ประเด็นการปฏิรูป เรื่อง “การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ” ได้มีการนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผลการประชุมได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการ

๓.๓ คณะกรรมการฯ จึงจัดให้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะรวม ๒ ครั้ง ครั้งแรก ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ รวม ๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ สำนักบริหารการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ รวม ๖ หน่วยงาน ได้แก่ กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ผลการประชุมทุกหน่วยงานเห็นชอบในเชิงหลักการให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ แต่สำหรับในขั้นตอนการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภารกิจและศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านในการดำเนินการตามภารกิจนี้ จำเป็นต้องมีการพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมากขึ้นและสอดคล้องกับสถานการณ์และงบประมาณที่ใช้สำหรับการดำเนินการในปัจจุบัน

๓.๔ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) มีมติเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว และจะได้นำเรียนนายกรัฐมนตรี และพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ที่กำกับดูแลเรื่องดังกล่าว รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๕ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นายสุวัจน์ ตันยวรรธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล (กขร.) ได้รายงานสรุปผลการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ครั้งที่ ๒๓ ระหว่างวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นการปฏิรูป เรื่อง “การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ” ให้นายกรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบผลการดำเนินการจากการขับเคลื่อนของกระทรวงแรงงานในเรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๓.๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้เชิญนายวิวัฒน์ จิระพันธุ์วานิช รองอธิบดีกรมการจัดหางาน เข้าร่วมประชุมเพื่อสอบถามความคืบหน้าการดำเนินงานเรื่องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กระทรวงแรงงานได้มีความพยายามที่จะลดขั้นตอน และลด

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ ตาม MOU เนื่องจากเห็นว่าหากมีการนำเข้าแรงงานอย่างถูกต้อง จะทำให้ประเทศไทยไม่ต้องตกเป็นประเด็นเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำหรับการเปิดให้จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวนั้น พล.อ.ศิริชัย ดิษฐกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ได้มีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะไม่มีนโยบายขยายการอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวอีก ทั้งนี้ หากนายจ้างมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวเข้าทำงานจะอนุญาตให้นำเข้าเฉพาะแรงงานที่เข้ามาตามระบบบันทึกความเข้าใจ (MOU) เท่านั้น กระทรวงแรงงานไม่ได้ขัดข้องในการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ณ จุดผ่านแดนถาวร (One Stop Service) ตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ที่มีวัตถุประสงค์ในการเปิดให้จดทะเบียนแก่แรงงานต่างด้าว กลุ่มใหม่ที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย และแรงงานดังกล่าวต้องมีเอกสารประจำตัวเพื่อยืนยันตัวบุคคลจากประเทศต้นทาง ซึ่งเห็นว่าเป็นกระบวนการที่ดีกว่าการให้แรงงานลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศ โดยผิดกฎหมายและเพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับแรงงานด้านอื่น ๆ ด้วย

๓.๗ การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ได้กำหนดให้รายงานเรื่อง การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบเป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๓ คือ ประเด็นปฏิรูปที่ดำเนินการได้ทันที (Quick Win) มีกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๓.๘ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ คณะกรรมการได้ขอเข้าพบนายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) เพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี ๒๕๖๐ ซึ่งวาระการปฏิรูปด้านแรงงานจัดอยู่ในลำดับที่ ๑๔ รายงานเรื่อง “การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ” โดย กขร. มีแนวทางพิจารณาให้กำหนดจัดกลุ่มเรื่องที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานเชิญมาให้พิจารณาร่วมกัน ทั้งนี้ รอให้ฝ่ายเลขานุการ กขร. จัดกลุ่มเรื่องให้เสร็จสิ้นก่อน

๔. ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

๔.๑ ข้อเสนอในรายงานที่ขอให้คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบให้มีการเปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร ได้ตลอดทั้งปีนั้น ยังไม่มีนโยบายในเรื่องนี้ที่ชัดเจน เนื่องจากนโยบายรัฐบาลปัจจุบันใช้วิธีผ่อนผันการใช้แรงงานข้ามชาติและต่ออายุการทำงานเป็นระยะร่วมกับการนำเข้าแรงงานโดยระบบ MOU เท่านั้น เป็นการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติที่มีอยู่เดิม แต่ในขณะเดียวกันปัญหาการขาดแคลนแรงงานของผู้ประกอบกิจการยังคงอยู่ และแรงงานข้ามชาติก็ยังคงลักลอบเข้ามาทำงานภายในประเทศตามอุปสงค์ที่มี เนื่องจากระบบนำเข้าแรงงานตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) มีค่าใช้จ่ายต่อคนสูง เป็นปัญหาวนเวียนที่ยากต่อการแก้ไข หากไม่เปิดให้มีการจดทะเบียนควบคุมจำนวนตั้งแต่ต้นทาง

๔.๒ การขาดคณะกรรมการนโยบายยุทธศาสตร์แรงงานข้ามชาติที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหารจัดการ และคุ้มครองแรงงานข้ามชาติทั้งระบบอย่างจริงจัง

๕. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี

๕.๑ การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ณ จุดผ่านแดนถาวร เพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่ต้องดำเนินการ เพื่อตอบคำถามในเชิงปฏิรูปว่า ทำไมกระบวนการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติที่ชอบด้วยกฎหมายผ่านระบบ MOU เช่นนี้ จึงไม่สัมฤทธิ์ผล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแนวทางใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติถือเป็นขั้นตอนแรกและเป็นสิ่งสำคัญของการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติทั้งระบบในอนาคต ที่ครอบคลุมทั้งในเรื่องการบริหารจัดการและการคุ้มครองแรงงาน ซึ่งปัจจุบันยังคงมีปัญหาที่ต้องการแก้ไข แต่อย่างไรก็ตามถ้าทำให้แรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายสามารถเข้าสู่ระบบได้เป็นลำดับแรก จะเป็นจุดเริ่มต้นในการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะการเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และการคุ้มครองแรงงานตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ รวมทั้งปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งถือเป็นวาระแห่งชาติที่ควรให้ความสำคัญและแก้ไขอย่างเร่งด่วนต่อไป

๕.๒ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการ ควรมีการประชุมร่วมกับส่วนราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับรายงานของสภาที่เสนอไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามความคืบหน้าหรือปัญหาอุปสรรคในทางปฏิบัติและผลักดันข้อเสนอตามรายงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด

*****